

فهرست مطالب

۱۵.....	پیشگفتار
۱۹.....	بخش نخست: اصول عمومی تفتیش و بازرسی
۲۲.....	فصل نخست: کلیات
۲۲.....	گفتار نخست: مفهوم، پیشینه و جایگاه تفتیش و بازرسی
۲۲.....	مبحث نخست: مفهوم تفتیش و بازرسی
۲۵.....	مبحث دوم: پیشینه‌ی تفتیش
۲۶.....	مبحث سوم: جایگاه تفتیش و بازرسی در دانش حقوق
۲۶.....	بند نخست: حقوق بین‌الملل
۲۶.....	بند دوم: حقوق بشر
۲۶.....	بند سوم: حقوق اساسی
۲۷.....	بند چهارم: حقوق جزا
۲۷.....	بند پنجم: آیین دادرسی کیفری
۲۸.....	گفتار دوم: اهداف و گونه‌های تفتیش و بازرسی
۲۸.....	مبحث نخست: اهداف تفتیش و بازرسی
۲۸.....	بند نخست: کشف جرم و حقیقت
۲۸.....	الف) کشف جرم
۲۹.....	ب) کشف حقیقت
۳۰.....	بند دوم: پیشگیری از وقوع بزه
۳۰.....	بند سوم: دستگیری متهم یا بزهکار
۳۱.....	بند چهارم: دستیابی به آثار بزه و بزه دیده
۳۱.....	الف) دستیابی به آثار بزه
۳۱.....	ب) دستیابی به بزه دیده
۳۱.....	بند پنجم: جلوگیری از امحای نشانه‌های بزه
۳۲.....	بند ششم: اهداف ویژه
۳۲.....	مبحث دوم: گونه‌های تفتیش و بازرسی
۳۳.....	بند نخست: تفتیش و بازرسی قبل و بعد از بزه
۳۳.....	بند دوم: تفتیش و بازرسی مستقیم و نیابتی، قضایی و امنیتی
۳۳.....	الف) تفتیش و بازرسی مستقیم و نیابتی
۳۳.....	ب) تفتیش و بازرسی قضایی و امنیتی

۶ □ اصول تفتیش و بازرسی در آیین دادرسی کیفری

- بند سوم: تفتیش و بازرسی در جرایم مشهود و غیرمشهود، موردی و همگانی..... ۳۴
- الف) تفتیش و بازرسی در جرایم مشهود و غیرمشهود..... ۳۴
- ب) تفتیش و بازرسی موردی و همگانی..... ۳۴
- بند چهارم: تفتیش و بازرسی توسط انسان و غیرانسان..... ۳۴
- بند پنجم: تفتیش و بازرسی بر اساس ظن قوی..... ۳۵
- بند ششم: تفتیش و بازرسی برای دستیابی به شخص یا دستیابی به دلایل..... ۳۵
- گفتار سوم: نظریه‌های گوناگون و ضمانت اجرای عدم رعایت مقررات
- تفتیش و بازرسی..... ۳۵
- مبحث نخست: تعیین حدود آزادی عمل در انجام تفتیش و بازرسی..... ۳۵
- بند نخست: نظریه آزادی ضابطین در تفتیش و بازرسی‌ها..... ۳۶
- بند دوم: نظریه استثنایی بودن تفتیش و بازرسی‌ها..... ۳۷
- بند سوم: نظریه مختلط..... ۳۸
- مبحث دوم: ضمانت اجرای نقض مقررات مربوط به تفتیش و بازرسی..... ۳۹
- بند نخست: منع ارجاع امر تفتیش و بازرسی به افراد غیر ضابط..... ۳۹
- بند دوم: ضمانت اجرای بطلان تفتیش و بازرسی..... ۳۹
- بند سوم: ضمانت اجرای نقض مقررات تفتیش و بازرسی توسط ضابطان
- دادگستری..... ۴۰
- بند چهارم: ضمانت اجرای اقدامات غیرقانونی مقامات قضایی و ضابطین
- دادگستری..... ۴۰
- الف) مسئولیت انتظامی..... ۴۰
- ب) مسئولیت کیفری..... ۴۲
- پ) مسئولیت مدنی..... ۴۳
- گفتار چهارم: رویکرد نظام‌های آئین دادرسی کیفری به تفتیش و بازرسی..... ۴۴
- مبحث نخست: نظام دادرسی اتهامی..... ۴۴
- مبحث دوم: نظام دادرسی تفتیشی..... ۴۶
- مبحث سوم: نظام دادرسی مختلط..... ۴۸
- فصل دوم: اصول بنیادین و عمومی تفتیش و بازرسی کیفری..... ۵۱
- گفتار نخست: اصول بنیادین تفتیش و بازرسی کیفری..... ۵۱
- مبحث نخست: مبانی اصل ممنوعیت تفتیش و بازرسی..... ۵۱
- بند نخست: اصل لزوم احترام به کرامت انسانی..... ۵۱
- الف) کرامت طبیعی یا ذاتی..... ۵۲
- ب) کرامت اکتسابی یا حیثیت..... ۵۲
- بند دوم: اصل لزوم احترام به حریم خصوصی..... ۵۵

فهرست مطالب □ ۷

بند سوم: اقتضای اصل برائت و اصل منع دلیل تراشی.....	۵۶
بند چهارم: قوانین داخلی	۵۷
الف) قانون اساسی	۵۷
ب) قوانین عادی	۵۹
بند پنجم: پذیرفته شدن اصل ممنوعیت تفتیش و بازرسی در حقوق برخی	
کشورها.....	۶۱
الف) قانون اساسی کانادا	۶۲
ب) قانون اساسی ایتالیا	۶۲
پ) قانون اساسی امریکا	۶۳
ت) قانون اساسی آلمان	۶۳
بند ششم: تفتیش و بازرسی در اسناد بین‌المللی	۶۴
الف) اعلامیه جهانی حقوق بشر	۶۴
ب) موافقت‌نامه اروپایی حقوق بشر	۶۵
پ) کنگره حقوقدانان استکهلم	۶۵
ت) اعلامیه اسلامی حقوق بشر	۶۶
ث) میثاق بین‌المللی حقوق سیاسی و مدنی	۶۶
ج) کنوانسیون اروپایی حمایت از حقوق بشر و آزادی‌های اساسی	۶۷
چ) اساسنامه دیوان کیفری بین‌المللی	۶۷
مبحث دوم: استثنائات اصل ممنوعیت تفتیش و بازرسی	۶۸
بند نخست: رضایت شخصی	۶۹
بند دوم: حالت‌های فوق‌العاده	۷۱
الف) حکومت نظامی	۷۲
ب) حالت جنگ	۷۳
پ) محدودیت‌های ضروری یا شرایط اضطراری	۷۴
بند سوم: اجرای عدالت و دادرسی	۷۵
مبحث سوم: موارد ممنوعیت مطلق تفتیش و بازرسی	۷۵
بند نخست: جرائم کم اهمیت و ساده	۷۵
الف) جرائم خلافی	۷۶
ب) جرائم جنحه‌ای	۷۶
بند دوم: جرم آینده	۷۷
بند سوم: مزایا و مصونیت‌ها	۷۸
الف) مصونیت‌های سیاسی	۷۹
ب) مصونیت‌های کنسولی	۸۱

۸ □ اصول تفتیش و بازرسی در آیین دادرسی کیفری

- ۸۲..... (پ) قلمرو مصونیت قضایی
- ۸۳..... (ت) مصونیت‌های سازمان‌های بین‌المللی
- ۸۴..... گفتار دوم: اصول عمومی تفتیش و بازرسی‌های کیفری
- ۸۵..... مبحث نخست: اصول مرتبط با صلاحیت و دستور تفتیش و بازرسی
- ۸۵..... بند نخست: اصول مرتبط با صلاحیت
- ۸۵..... (الف) معین و مشخص بودن صلاحیت ضابطان
- ۸۶..... (ب) جواز تفویض نمایندگی و نیابت در تفتیش و بازرسی
- ۸۷..... بند دوم: اصول مربوط به دستور تفتیش و بازرسی
- ۸۷..... (الف) لزوم تفتیش و بازرسی بر مبنای قانون یا رضایت فرد
- ۸۸..... (ب) کتبی بودن دستور تفتیش و بازرسی
- ۹۰..... (پ) معین و مشخص بودن موضوع تفتیش و بازرسی
- ۹۱..... (ت) رعایت شاخصه‌های قانونی در دستور تفتیش و بازرسی
- ۹۲..... (ث) تفتیش و بازرسی بر اساس منطق
- ۹۳..... (ج) تفتیش و بازرسی پس از وقوع بزه
- ۹۴..... (چ) تناسب تفتیش و بازرسی با بزه
- ۹۵..... (ح) ممنوعیت تفتیش و بازرسی‌های تبعیض‌آمیز
- ۹۵..... مبحث دوم: اصول قبل از آغاز تفتیش و بازرسی
- ۹۶..... بند نخست: ارائه‌ی معرفی‌نامه و دستورنامه
- ۹۷..... بند دوم: درخواست استرداد دلیل بزه قبل از تفتیش و بازرسی
- ۹۸..... مبحث سوم: اصول هنگام تفتیش و بازرسی
- ۹۹..... بند نخست: اجرای تفتیش و بازرسی به طرق قانونی
- ۱۰۰..... بند دوم: تفتیش و بازرسی در حضور شهود
- ۱۰۱..... بند سوم: تفتیش و بازرسی در روز
- ۱۰۲..... بند چهارم: لزوم رعایت موازین شرعی
- ۱۰۳..... بند پنجم: تسریع در انجام تفتیش و بازرسی
- ۱۰۴..... بند ششم: محدودیت تفتیش و بازرسی به بزه اتهامی
- ۱۰۵..... بند هفتم: نظارت و آموزش در تفتیش و بازرسی
- ۱۰۶..... بند هشتم: به‌کارگیری الگوهای استاندارد به هنگام تفتیش و بازرسی
- ۱۰۶..... بند نهم: منع جابه‌جایی اشیاء
- ۱۰۶..... (الف) منع جابه‌جایی اشیاء
- ۱۰۷..... (ب) منع دستکاری و آلودگی اشیا
- ۱۰۷..... بند دهم: منع تفتیش و بازرسی خشن و موهن
- ۱۰۸..... بند یازدهم: توقیف دلایل و اشیای بزه آشکار و غیرمرتبط

۱۰۸.....	مبحث چهارم: اصول مرتبط با حریم خصوصی در تفتیش و بازرسی
۱۰۸.....	بند نخست: عدم افشاء اسرار
۱۰۹.....	بند دوم: منع استفاده از ابزارهای نقض کننده ی حریم خصوصی
۱۱۰.....	بند سوم: سری و غیرعلنی بودن تفتیش و بازرسی
۱۱۱.....	مبحث پنجم: اصول مرتبط با خسارت و خطر در تفتیش و بازرسی
۱۱۱.....	بند نخست: منع استفاده از ابزارهای مضر
۱۱۲.....	بند دوم: منع ورود زیان
۱۱۲.....	بند سوم: کاهش خطرات ناشی از تفتیش و بازرسی
۱۱۳.....	بند چهارم: جبران زیان
۱۱۴.....	مبحث ششم: اصول پس از اتمام تفتیش و بازرسی
۱۱۵.....	بند نخست: توصیف اشیاء و دادن رسید
۱۱۶.....	بند دوم: تنظیم و تسلیم صورت جلسه ی تفتیش و بازرسی
۱۱۸.....	گفتار سوم: چند مسئله ی ویژه در تفتیش و بازرسی کیفری
۱۱۸.....	مبحث نخست: تفتیش عقیده
۱۱۹.....	مبحث دوم: تفتیش و بازرسی با استفاده از سگ های آموزش دیده
۱۲۱.....	بند نخست: دیدگاه های شرعی (نظرسنجی فقهی)
۱۲۲.....	بند دوم: دیدگاه های حقوقی
	مبحث سوم: تفتیش و بازرسی غیرقانونی با دلایل غیر مرتبط و قابلیت
۱۲۴.....	استناد به آن
۱۲۵.....	بند نخست: کشف ادله ی بزه اتهامی در تفتیش و بازرسی غیرقانونی
۱۳۰.....	بند دوم: کشف دلایل بزه دیگر در ضمن تفتیش و بازرسی قانونی
۱۳۳.....	بخش دوم: اصول اختصاصی (ویژه) تفتیش و بازرسی های کیفری
۱۳۶.....	فصل نخست: تفتیش و بازرسی بدنی و عناصر مادی بدن، وارسی اشیاء و اماکن
۱۳۶.....	گفتار نخست: تفتیش و بازرسی بدنی و عناصر مادی بدن
۱۳۸.....	مبحث نخست: اصول اختصاصی تفتیش و بازرسی بدنی
۱۳۹.....	بند نخست: اصول مرتبط با مکان
۱۳۹.....	الف) جواز تفتیش و بازرسی محل های عمومی
۱۴۰.....	ب) امنیت مکان تفتیش و بازرسی بدنی عریان و اندام های داخلی
۱۴۰.....	پ) تفتیش و بازرسی بدنی اماکن امنیتی
۱۴۱.....	بند دوم: اصول مرتبط با جنسیت و اندام های داخلی
۱۴۱.....	الف) سنخیت جنسیت
۱۴۲.....	ب) منع لمس اندام های جنسی

۱۰ □ اصول تفتیش و بازرسی در آیین دادرسی کیفری

- پ) طرق تفتیش و بازرسی اندام‌های داخلی و تناسلی ۱۴۲
- ت) تفتیش و بازرسی بدنی عریان ۱۴۲
- ث) تفتیش و بازرسی مستقیم عناصر مادی بدن ۱۴۳
- بند سوم: سایر اصول تفتیش و بازرسی بدنی ۱۴۴
- الف) منع تفتیش و بازرسی لباس زیر ۱۴۴
- ب) منع الزام افراد به درآوردن لباس در انظار عمومی ۱۴۵
- پ) استفاده از تجهیزات ویژه ۱۴۵
- مبحث دوم: نقد و بررسی امنیت تفتیش و بازرسی در ایران ۱۴۵
- بند نخست: نقد برخی از بخشنامه‌های قوه‌ی قضائیه مرتبط با تفتیش و بازرسی ۱۴۶
- بند دوم: نقد مصادیقی از تفتیش و بازرسی بدنی ۱۴۸
- گفتار دوم: تفتیش و بازرسی یا وارسی اشیاء ۱۴۹
- مبحث نخست: اصول مشترک تفتیش و بازرسی اشیاء ۱۵۰
- بند نخست: اصول هنگام تفتیش و بازرسی اشیاء ۱۵۰
- الف) شناسایی مالک یا متصرف اشیاء ۱۵۰
- ب) ذکر لمس اشیاء در صورت جلسه تفتیش و بازرسی ۱۵۰
- بند دوم: اصول پس از تفتیش و بازرسی ۱۵۰
- الف) ممنوعیت استفاده از اشیای موضوع تفتیش و بازرسی ۱۵۰
- ب) استرداد اشیای بالامانع به مالک یا متصرف قانونی ۱۵۱
- پ) مراقبت و حفاظت از اشیاء ۱۵۲
- مبحث دوم: اصول اختصاصی تفتیش و بازرسی اشیاء ۱۵۳
- بند نخست: تفتیش و بازرسی خودرو ۱۵۳
- الف) مصونیت برخی خودروها ۱۵۴
- ب) پیاده کردن سرنشینان ۱۵۴
- پ) تقدم تفتیش و بازرسی پیرامون خودرو ۱۵۵
- ت) تفتیش و بازرسی صندوق عقب و محیط‌های سر بسته خودرو ۱۵۵
- ث) تفتیش و بازرسی و تخلف رانندگی ۱۵۶
- ج) منع تفتیش و بازرسی سرنشینان ۱۵۶
- چ) تفتیش و بازرسی خودروهای بدون سرنشین ۱۵۶
- ح) ذکر وضعیت خودرو در صورت جلسه ۱۵۶
- بند دوم: تفتیش و بازرسی هواپیما ۱۵۷
- الف) اصل صلاحیت در تفتیش و بازرسی هواپیما ۱۵۷
- ب) تفتیش و بازرسی هواپیما در آسمان آزاد ۱۵۷

۱۵۷.....	پ) تفتیش و بازرسی توسط فرماندهی هواپیما
۱۵۸.....	ت) فراگیر بودن مفهوم تفتیش و بازرسی هواپیما
۱۵۸.....	بند سوم: تفتیش و بازرسی کشتی‌ها
۱۵۸.....	الف) مصونیت کشتی جنگی
۱۵۹.....	ب) تفتیش و بازرسی کشتی‌های مظنون به تجارت برده
۱۵۹.....	پ) تفتیش و بازرسی کشتی دزدان دریایی
۱۵۹.....	گفتار سوم: تفتیش و بازرسی اماکن
۱۶۱.....	مبحث نخست: اماکن عمومی
۱۶۱.....	بند نخست: اصول اولیه تفتیش و بازرسی اماکن عمومی
۱۶۱.....	الف) تفتیش و بازرسی اماکن عمومی با لذات
۱۶۱.....	ب) منع تفتیش و بازرسی در موارد جواز معاینه محل
۱۶۲.....	بند دوم: اصول مرتبط با باز کردن مکان و محل
۱۶۲.....	الف) جواز باز کردن محل
۱۶۲.....	ب) باز کردن محل‌ها و اشیای بسته
۱۶۳.....	بند سوم: ممنوعیت ورود و خروج به اماکن عمومی بالعرض
۱۶۳.....	مبحث دوم: اماکن خصوصی
۱۶۴.....	بند نخست: موارد اجازه تفتیش و بازرسی اماکن خصوصی
۱۶۴.....	الف) تفتیش و بازرسی قمارخانه‌ها
۱۶۴.....	ب) تفتیش و بازرسی اماکن فسق و فجور و فحشا
۱۶۵.....	پ) تفتیش و بازرسی اماکن استعمال مواد مخدر و قاچاق
۱۶۵.....	بند دوم: موارد مشروط تفتیش و بازرسی اماکن خصوصی
۱۶۵.....	الف) خصوصی بودن اماکن دیپلماتیک
۱۶۵.....	ب) تفتیش و بازرسی دفتر کار و کلا، سردفتران و پزشکان
۱۶۷.....	مبحث سوم: اماکن دولتی
	بند نخست: تفتیش و بازرسی در حضور بالاترین مقامات و مأمورین ارشد
۱۶۸.....	حاضر
۱۶۸.....	بند دوم: زمان تفتیش و بازرسی اماکن دولتی
۱۶۹.....	بند سوم: کیفیت تفتیش و بازرسی منازل و محل کار برخی مقامات دولتی
۱۷۰.....	فصل دوم: تفتیش و بازرسی اطلاعات و ارتباطات، منازل و خانه‌ها
۱۷۰.....	گفتار نخست: تفتیش و بازرسی اطلاعات و ارتباطات
۱۷۰.....	مبحث نخست: اصول تفتیش داده‌ها و اطلاعات شخصی
۱۷۲.....	بند نخست: اصول اولیه تفتیش اطلاعات
۱۷۲.....	الف) عمومی نبودن اطلاعات

۱۲ □ اصول تفتیش و بازرسی در آیین دادرسی کیفری

- ب) گرفتن رضایت و اطلاعات از خود شخص ۱۷۲
- پ) حضور متصرف قانونی و متصدیان هنگام تفتیش ۱۷۳
- ت) جواز استثنای تفتیش داده‌ها و اطلاعات حساس ۱۷۳
- ث) صدور دستور تفتیش داده‌ها و سامانه‌های رایانه‌ای و مخابراتی ۱۷۴
- بند دوم: اصول مرتبط با امنیت اطلاعات ۱۷۴
- الف) منع انتقال اطلاعات ۱۷۴
- ب) امنیت دادن اطلاعات ۱۷۵
- بند سوم: اصول اعلامی تفتیش اطلاعات ۱۷۵
- الف) اعلام مستند قانونی تفتیش اطلاعات ۱۷۵
- ب) حق اخذ رونوشت (کپی) از داده‌های توقیف شده ۱۷۵
- پ) اعلام اهداف و مقاصد تفتیش اطلاعات ۱۷۶
- ت) اعلام آگاه شوندگان از اطلاعات ۱۷۶
- ث) اعلام نتیجه‌ی عدم ارائه‌ی اطلاعات ۱۷۶
- مبحث دوم: اصول تفتیش یا رهگیری ارتباطات ۱۷۷
- بند نخست: اصول اولیه تفتیش ارتباطات ۱۷۸
- الف) غیرعمومی بودن ارتباطات ۱۷۸
- ب) در حال انتقال بودن ۱۷۹
- پ) صلاحیت تفتیش ۱۷۹
- بند دوم: موارد اجازه تفتیش اطلاعات ۱۸۰
- الف) موارد اجازه تفتیش نامه‌ها و مرسولات ۱۸۰
- ب) موارد اجازه تفتیش ارتباطات از راه دور ۱۸۱
- پ) موارد اجازه تفتیش ارتباطات اینترنتی ۱۸۱
- بند سوم: اصول مرتبط با حریم خصوصی ۱۸۲
- الف) وضعیت قانونی محرمان اسرار ۱۸۲
- ب) بررسی در حضور متهم یا وکیل او ۱۸۲
- گفتار دوم: تفتیش و بازرسی منازل و خانه‌ها ۱۸۲
- مبحث نخست: اصول اولیه‌ی تفتیش و بازرسی منزل و مسکن ۱۸۵
- بند نخست: محصور بودن محل ۱۸۵
- بند دوم: اجازه ورود به محل غیرمسکونی ۱۸۶
- بند سوم: تفتیش و بازرسی در غیاب متصرفان و ساکنان ۱۸۶
- بند چهارم: منع تفتیش و بازرسی چند مسکن با یک حکم ۱۸۷
- مبحث دوم: اصول هنگام تفتیش و بازرسی ۱۸۷
- بند نخست: در زدن (دق الباب) ۱۸۸

فهرست مطالب □ ۱۳

بند دوم: وارد شدن عادی و منطقی.....	۱۸۸
بند سوم: ممنوعیت ورود ثالث.....	۱۸۸
بند چهارم: هدایت ساکنین و حاضرین به محل تفتیش شده.....	۱۸۹
بند پنجم: تفتیش و بازرسی در حضور متصرف یا ارشد حاضران.....	۱۸۹
مبحث سوم: اشخاص ثالث و اصول منزل و مسکن.....	۱۹۰
بند نخست: رعایت حقوق مجاورین.....	۱۹۰
بند دوم: تفتیش و بازرسی قسمت مشاع آپارتمان.....	۱۹۱
مبحث چهارم: اصول مرتبط با ممنوعیت ورود و خروج از منزل و مسکن.....	۱۹۱
بند نخست: صلاحیت منع ورود و خروج.....	۱۹۱
بند دوم: اتخاذ تصمیم مناسب در زمان ممنوعیت ورود و خروج.....	۱۹۲
منابع و مأخذ.....	۱۹۳
آثار دیگر.....	۱۹۷